

Право деце на културу

Конференција *Право деце на културу* и Школски сајам културе *Тржница идеја*

Виолета Ђорђевић
Библиотека града Београда
violeta_djordjevic@yahoo.com

У Дворани културног центра Београда, 8. и 9. децембра 2011. године, одржана је конференција *Право деце на културу* и Школски сајам културе *Тржница идеја*. Организовали су је Фонд Б92, Културни центар Rex, С31-Центар за развој културе децијих права, Амбасада Шведске, Културни центар Београда и Музеј града Београда. Конференцију су подржали Секретаријат за културу, Секретаријат за образовање града Београда и Министарство просвете и науке - Школска управа Београд.

Скуп је замишљен као место сусрета представника установа културе и основних и средњих школа, у циљу подстицања сарадње и унапређења васпитно-образовне праксе. Присуствовали су наставници, стручни сарадници, руководиоци у области образовања, запослени у области културе и информисања, државни службеници, универзитетски наставници, представници невладиних организација, локалне самоуправе, родитељи, ученици, наставници историје, језика и књижевности, друштвених и хуманистичких наука.

Конференцију је отворила Весна Марјановић, чланица Градског већа задужена за културу. Том приликом је истакла да установе културе већ дужи низ година имају појединачне програме намењене деци. Постоји потреба да се сектор културе на организованији начин повеже са сектором образовања, како би активности на едукацији школске деце биле заједнички осмишљене и реализоване. Светска искуства су показала да овај начин рада код деце развија креативно и апстрактно мишљење, док интерактивни приступ показује много боље резултате од теоријске наставе.

На отварању, Хелен Ларшон, аташе за културу Амбасаде Шведске, истакла је значај успостављања блиске комуникације и сарадње између

институција културе и образовања, као и могућност да таква сарадња представља веома важан ресурс за наставнике и школе.

Представљени су бројни примери добре праксе који показују на који начин едукативни програми у институцијама културе могу да употпуне и обогате процес учења у школи. Учесници су имали прилике да се упознају са искуствима из Шведске и Србије у реализацији едукативних програма који су конципирани према циљевима образовног система и Конвенцији Уједињених нација о праву деце на културу.

Томас Першон, педагог у институцији Музеји Малмеа, имао је предавање на тему „Одржива заједница – музеј као место учења“. Представио је неке од радионица које су намењене ученицима, а изводе се у Историјском музеју у Малмеу. Указао је на ресурсе ових установа који могу да се користе у циљу занимљивијег представљања градива. Ученици на тај начин лакше савладају градиво, уз већу меру његовог промишљања и разумевања. Истакнута је значајна улога музеја као места социјализације и сусрета деце из различитих крајева града, различитих култура и вероисповести.

Гошћа из Шведске, Софи Ниман, шеф одељења за образовање и изложбе Националног историјског музеја у Стокхолму, представила је примере добре праксе и могуће облике повезивања школа и установа културе предавањем „Заједничко одлучивање = двострука радост!“ Идеја која се као нит провлачила кроз цело предавање је да су установе културе јака и битна подршка формалном образовању, те да би се она реализовала, неопходан је право-временски и конструктивни дијалог између ова два сектора. Установе културе, да би биле места учења, морају приликом стварања сопствене пословне

политике водити рачуна о школским курикулумима и потребама циљне групе којој се обраћају. Са друге стране, неопходна је и трансформација школе да би деца била не само конзументи, већ ствараоци културе. Представила је моделе анимирања наставника за коришћење установа културе као инструмената за ефикасније учење.

Конференције попут ове заправо су корак ка бољем друштву. Њен значај произилази из става да су свака иницијатива и напор који имају за циљ подизање културног нивоа деце инвестиција која се вишеструко и трајно враћа. Само заједничким деловањем можемо да стварамо нове генерације које ће конзумирати културне садржаје и чији ће мисаони и естетски нивои бити виши. У Србији, истакнуто је, проценат рецепијената културе се изражава једноцифреним бројем, што је податак који иде у прилог нужности покретања сличних иницијатива.

Другог дана конференције, Маша Аврамовић, координатор едукативног програма у Амбасади Шведске, одржала је предавање „Едукативни програм: Мислити креативно – студија случаја“ Представљен је образовни програм намењен деци и младима, који је реализован у Музеју науке и технике у Београду у оквиру пројета *Креативно друштво*. Његов циљ је да код деце и младих подстакне креативно мишљење, иницијативу и тежњу да развијају, размењују и реализују своје идеје. Програмом је подржано унапређивање сарадње школа и музеја у остваривању циљева образовања и права деце на културну и активну партиципацију. Заснован је на интердисциплинарном приступу и подстиче школе и наставнике различитих предмета да сарађују и реализују заједничке часове током посете музеју.

Следило је предавање Улрике Линдبلاد, заменице Министра културе Шведске под називом „Иницијатива Креативне школе – корак напред у остваривању права деце на културу и изражавање“. Нагласила је да друштво мора да створи јасне циљеве и дефинисану стратегију за рад са децом и младима, да би се развијали и расли уз културне садржаје и да би и сами били ствараоци културе. Школе и установе културе морају имати општи циљ, да обогаћују искуства и покретачку снагу – радозналост.

На крају конференцијског дела наступила је Памела вон Сабљар, социјални предузетник и списатељица, са предавањем „Која је најбоља школа на свету? Управљање сопственим развојем и учење предузетништва“. Истакнуто је да је најбоље знање оно које се стиче у духу мудре мисли кинеског филозофа и социјалног реформатора Конфучија: „Реци ми и заборавићу, покажи ми и запамтићу, укључи ме и разумећу“. Овакво знање се постиже управо повезивањем формалног и неформалног образовања.

Да би сарадња између установа културе и васпитно-образовних установа боље функционисала, потребно је створити платформу за бољи проток информација. Пожељна су и континуирана истраживања школских курикулума у циљу сазнавања потреба и, на основу њих, формирања културних, едукативних и креативних програма на нивоу установа културе. Нужно је налажење системских решења да би се избегла појава да сарадња на релацији установа културе – школа зависи од индивидуалних склоности и сензибилитета појединца.

Уследио је Школски сајам културе *Тржница идеја*, пилот-пројекат у којем су културне институције и организације имале прилику да школама и наставницима представе своје едукативне програме и размене контакте. Његов циљ је развијање дубље и редовније сарадње школа и установа културе. Оне својим садржајима у великој мери могу да се интегришу у наставу и ваннаставне активности и постану проширене учионице и активни учесници у процесу образовања деце и младих. Уједно, овим пројектом скреће се пажња на велики број и значај едукативних садржаја који постоје у Београду, на тај начин што се у сајамској атмосфери нуде едукативни програми и креативне радионице за децу и младе, размењују контакте, идеје и договори о сарадњи.

Наставак и развијање пројекта очекује се наредне године, са идејом да постане традиција на коју могу да се ослоне и школе и установе културе. *Тржница* би се одржавала у априлу месецу, јер је то време када школе планирају ваннаставне активности за наредну школску годину.